

INFORMACIJA O PLANU ISPUNJENJA ZAVRŠNIH MJERILA ZA ZATVARANJE PREGOVORA U POGLAVLJU 16 – POREZI

I INFORMACIJE O POGLAVLJU

Poreska politika Crne Gore zasniva se na: sveobuhvatnosti poreskih obveznika (fizičkih i pravnih lica), niskim i konkurentnim poreskim stopama i veoma selektivnim poreskim olakšicama. Poreski sistem Crne Gore sastoji se od više vrsta poreza i drugih fiskaliteta.

Pravna tekovina Evropske unije za oblast oporezivanja odnosi se na oblast **indirektnog oporezivanja** (porez na dodatu vrijednost i akcize). Njima su propisana osnovna načela i definicije poreza na dodatu vrijednost, dok se direktivama koje se odnose na akcize one primjenjuju na akcizne proizvode (mineralna ulja, duvanske proizvode i alkoholna pića) i regulišu njihovu strukturu, minimalne stope za sve akcizne proizvode, kao i proizvodnju, držanje, kretanje i praćenje akcizne robe. U vezi sa **direktnim oporezivanjem**, pravna tekovina Evropske unije pokriva neke aspekte direktnih poreza i uglavnom ima za cilj uklanjanje prepreka za prekogranične aktivnosti između preduzeća u cilju otklanjanja poremećaja kod prekograničnih ekonomskih aktivnosti između privrednih društava unutar Evropske unije. Zakonodavstvo Unije u oblasti **administrativne saradnje i uzajamne pomoći** između poreskih organa država članica propisuje instrumente za razmjenu podataka, sa ciljem rješavanja pitanja utaje i izbjegavanja poreza, a istovremeno i omogućava uzajamnu pomoć država članica u oblasti povraćaja poreza. Pravna tekovina EU u oblasti **operativnog kapaciteta i kompjuterizacije** obuhvata pravila u vezi sa uspostavljanjem i funkcionisanjem različitih informacionih sistema za razmjenu podataka između nacionalnih poreskih uprava (na primjer, informacioni sistem za razmjenu podataka o PDV, informacioni sistem za povraćaj PDV, informacioni sistem za razmjenu podataka između država članica u vezi sa posebnim programom za elektronske usluge koje subjekti van EU pružaju građanima EU).

Poglavlje 16 – Porezi je zvanično otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 30. III 2015.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. VII 2018. usvojila novu Odluku o obrazovanju Radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 16 – Porezi.

II AKTIVNOSTI NA ISPUNJENJU ZAVRŠNIH MJERILA

I MJERILO: Crna Gora usvaja zakone u područjima koja zahtijevaju dalje usklađivanje. Trebalo bi, prije svega, ostvariti značajan napredak u smjeru usklađivanja u području PDV-a, akciza i direktnih poreza. Dostavlja Komisiji detaljan plan za postizanje pune usklađenosti s pravnom tekovinom EU do datuma pristupanja

U cilju daljeg usklađivanja s pravnom tekovinom Evropske unije, nastaviće se sa izmjenama zakonodavstva, posebno u oblastima indirektnog oporezivanja (PDV i akcize). Tokom 2017. Crna Gora je izvršila dvije izmjene **Zakona o porezu na dodatu vrijednost**, čime je vršeno usklađivanje sa Direktivom Savjeta 2006/112 EZ, u dijelu oporezivanja računarske opreme, kao i bližeg definisanja mjesta prometa usluga sa predmetnom direktivom. Izmjenama Zakona o porezu na dodatu vrijednost koje su planirane za period 2018-2020, u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s Direktivom Savjeta 2008/9, Direktivom 2010/66, Direktivom Savjeta 1983/182 i Direktivom 2009/132. Takođe, nacionalno zakonodavstvo će biti u potpunosti usklađeno s pravilima o izdavanju računa koja su propisana Direktivom 2006/112 i Direktivom Savjeta 2010/45, kao i postupcima za sprječavanje poreske evazije i utaje koji su propisani Direktivom 2006/112 i Direktivom Savjeta 2009/69. Crna Gora će najkasnije do dana pristupanja EU uskladiti odredbe Zakona o porezu na dodatu vrijednost s pravnom tekovinom EU i to s odredbama koje se odnose na naplatu PDV-a u uslovima Zajedničkog tržišta i s odredbama koje se odnose na oporezivanje transakcija unutar EU. Shodno pregovaračkoj poziciji naredne izmjene ovog zakona planirane su za IV kvartal 2019. i 2020.

Što se tiče poreskih izuzeća koji su propisani Zakonom, neophodno je sagledati potrebu za ukidanjem izuzeća za izgradnju autoputa, investicije u hotelske objekte, kapacitete za prehrambenu industriju i proizvodnju električne energije. Niža stopa na usluge u marinama, takođe, nije u skladu sa pravnom tekovinom EU, kao i promet lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Fonda zdravstva i oporezuju nultom stopom.

U cilju usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim direktivama Evropske unije, Crna Gora je tokom 2017. izvršile dvije izmjene **Zakona o akcizama**, kojim je vršeno dalje usklađivanje sa Direktivom Savjeta 2003/96/EEZ u oblasti oporezivanja energenata, kao i izmjenama visine akcize na cigarete, čime se vrši usklađivanje sa Direktivom 2011/64/EU. Takođe, navedenim zakonom izvršeno je potpuno usklađivanje sa navedenom direktivom kada je u pitanju visina akcize za fino rezani duvan. Shodno pregovaračkoj poziciji, naredne izmjene ovog zakona planirane su za IV kvartal 2019. i istim će se predložiti donošenje novog Zakona za IV kvartal 2020, kojim bi se propisalo uvođenje akciza na električnu energiju. Takođe, navedenim izmjenama izvršiće se i usklađivanje sa Direktivom 2008/118/EZ kojom se ukida Direktiva 92/12/EEZ, u dijelu

implementacije odredbi koje se odnose na kompjuterizovani sistem za kretanje i nadgledanje akciznih proizvoda (EMCS).

Za oblast koja se tiče oporezivanja dobiti pravnih lica, u toku su pripreme izmjena i dopuna Zakona kojima će se proširiti odredbe **Zakona o porezu na dobit pravnih lica** sa odredbama Direktive Savjeta 2009/133/EZ, a posebno odredbe koje se odnose na: pravila koja se primjenjuju pri spajanju, podjeli, djelimičnoj podjeli, transferu sredstava i razmjeni akcija; pravila pri transferu sjedišta poslovne jedinice; izuzeće kapitalnih dobitaka koji potiču od poništenja udjela koje društvo preuzimatelj ima u kapitalu društva koje se prenosi, po ukidanju njegovog udjela usljed spajanja ili diobe. Takođe, Zakonom će se urediti poreski tretman rezervisanja, rezervi i gubitaka prenesenog društva, prenos stalne poslovne jedinice i pravila koja se primjenjuju na prenos sjedišta SE-A ili SCE-A. Pored navedenog, Zakon će biti dopunjen definicijama statusnih promjena (spajanje, podjela, djelimična podjela), prenosa imovine, razmjene dionica i drugim definicijama iz Direktive 2009/133/EZ. Na ovaj način, Zakon o porezu na dobit pravnih lica biće u potpunosti usklađen s navedenom Direktivom.

Dakle, donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica planirano je do kraja 2018. i tim zakonom će se prenijeti i odredbe Direktive Savjeta 2011/96/EU, kako bi se eliminisalo dvostruko oporezivanje prihoda po osnovu dividendi i druge podjele dobiti koje društva kćeri plaćaju svojim matičnim društvima. Zakon o porezu na dobit će biti dopunjen i definicijama koje se odnose na status privrednog društva (matično društvo, društvo kćerka) i procedure koje su propisane Direktivom 2011/96. Takođe, biće prenijete odredbe Direktive Savjeta 2003/49, kako bi se eliminisalo dvostruko oporezivanje prihoda po osnovu kamata i autorskih naknada između povezanih kompanija. Zakon će biti dopunjen definicijama: kamate, autorskih naknada, privrednog društva, povezanog privrednog društva i stalnog mjesta poslovanja. Na ovaj način, Zakon o porezu na dobit pravnih lica će biti u potpunosti usklađen s navedenim direktivama, uz odloženo stupanje na snagu i primjenu od dana pristupanja EU.

Planirano je da se do kraja 2018. donese **Pravilnik o načinu utvrđivanja transfernih cijena** koje nastaju u transakcijama među povezanim licima, kojim će biti regulisana oblast transfernih cijena. Predmetnim pravilnikom će se propisati metode utvrđivanja transfernih cijena koje će poreski obveznici moći utvrđivati prilikom podnošenja poreskih prijava za ovu oblast.

Kada je u pitanju oporezivanje prihoda od kamata po osnovu štednje, crnogorsko zakonodavstvo će biti u potpunosti usklađeno sa svim aspektima Direktive savjeta 2003/48 i Direktive Savjeta 2014/48 čije odredbe će biti prenijete u **Zakon o poreskoj administraciji**, do kraja 2018, kako bi datumom pristupanja EU Crna Gora bila u mogućnosti da vrši razmjenu informacija s državama članicama. Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. u cilju implementacije Direktive 2003/48 i Direktive Savjeta 2011/16 u

crnogorsko zakonodavstvo, za IV kvartal 2018. planirano je donošenje **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji** kako bi Crna Gora bila u mogućnosti da vrši razmjenu informacija o ostvarenim prihodima poreskih obveznika po osnovu kamata na štednju, sa zemljama članicama EU, ne samo na zahtjev, kao što je sadašnje rješenje, već i spontana i automatska razmjena informacija.

II MJERILO: Crna Gora ima odgovarajući administrativni kapacitet i potrebnu infrastrukturu u svojim centralnim i lokalnim poreskim ispostavama za sprovođenje i primjenu poreskog zakonodavstva i efikasnu naplatu poreza i kontrolu poreskih obveznika. Osim toga, Crna Gora osigurava da će Centralna kancelarija za vezu i Centralna kancelarija za saradnju u oblasti akciza, imati dovoljno zaposlenih i biti adekvatno operativna nakon pristupanja

Poreska uprava je u 2015. usvojila IT strategiju za četiri godine. Planirano je donošenje IT strategije Poreske uprave za period 2018-2022 do kraja 2018, koja će biti usklađena sa Poslovnim strategijom Poreske uprave za isti period.

Crna Gora je u aprilu ove godine postala članica **Globalnog foruma za transparentnost i razmjenu informacija u poreske svrhe** i na taj način je pokazala svoju posvećenost u borbi protiv poreskih prevara i utaje poreza i zajedno sa drugim zemljama članicama će raditi na suzbijanju utaje poreza primjenom dva međunarodno dogovorena standarda razmjene informacija u poreske svrhe: razmjena informacija na zahtjev (EOIR) i automatska razmjena informacija o finansijskom računu (AEOI).

Od kraja 2015. Poreska uprava koristi program FISCALIS.

Crna Gora se obavezala za primjenu tri kriterijuma koje je dostavila Grupa za kodeks ponašanja u oblasti poreza:

1. Kriterijumi poreske transparentnosti,
2. Fer oporezivanje,
3. Implementacija anti-BEPS mjera.

Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predviđeno je jačanje kadrovskih kapaciteta Poreske uprave, posebno kada je u pitanju inspekcijska kontrola, a predviđeno je i formiranje Centralne kancelarije za vezu (CLO).

Nastavljena je tehnička pomoć kroz Višekorisničku IPA –u, koju pružaju eksperti MMF-a, na osnovu TADAT procjene, odrađene na kraju 2015. Oblasti koje su prepoznate na osnovu TADAT procjene i u kojima je pružena tehnička pomoć su: upravljanje dugom, VPO-veliki poreski obveznici, čišćenje registra poreskih obveznika, upravljanje poreskim dugom i jačanje mjera naplate i upravljanje rizicima, kao i postavljanje ključnih indikatora za mjerenje uspješnosti poslovanja Poreske uprave. Sačinjen je Akcioni plan na osnovu kojeg se kvartalno prate realizacije preporuka eksperata MMF-a na osnovu TADAT izvještaja.

U cilju jačanja administrativnih kapaciteta, prepoznat je značaj edukacije zaposlenih u Poreskoj upravi, kako zbog poboljšanja kvaliteta i efikasnosti radnih procesa, tako i zbog samog učinka. Program obuke sačinjava se za eksterne i interne obuke.

Rad na uspostavljanju CLO je počeo kroz projekat IPA 2014 i predviđeno je da će Kancelarija biti u potpunosti operativna do dana pristupanja EU. Imajući u vidu da do sada nije postojao zakonodavni osnov za automatsku razmjenu informacija, što je osnovna djelatnost Centralne kancelarije za vezu, planirane su izmjene Zakona o poreskoj administraciji, koje će sadržati odredbe vezane za razmjenu informacija za sve četiri direktive kojima se reguliše ova oblast (DAC I, II III i IV). Očekuje se i nastavak rada na izradi priručnika za operativni rad ove kancelarije i ispunjavanje IT uslova za razmjenu informacija automatsku.

III MJERILO: Crna Gora pokazuje dovoljan napredak u razvoju svih IT sistema poreske uprave uključujući i one koje se odnose na međusobno povezivanje, naročito onima za PDV (VIES), akcize (EMCS) i IT sisteme potrebne za poresku saradnju i razmjenu informacija u području direktnog oporezivanja

Crna Gora je u saradnji sa ekspertima MMF (Višekorisnička IPA – finansirana iz sredstava Evropske komisije) uradila Nacrt poslovne strategije 2018-2022, u skladu sa EU Fiscal BluePrint, čije je usvajanje planirano za kraj 2018. Poslovna Strategija podrazumijeva: nove menadžerske prakse i pristup upravljanju, izmjene zakonskog okvira, nove informacione tehnologije, redizajnirane poslovne procese i procedure, proširenu upotrebu podataka od trećih lica i usvajanje savremene prakse upravljanja ljudskim resursima i savremenih organizacionih aranžmana.

Crna Gora kontinuirano radi na unapređenju IT sistema. U toku je projekat „Reforma poreske administracije“ finansirani kreditom Svjetske Banke, koji podrazumijeva uvođenje Integrisanog informacionog sistema – IRMS, kao i modernizaciju poslovnih procesa u skladu sa važećim trendovima digitalizacije usluga poreskim obveznicima, kako bi na dan pristupanja EU omogućila automatsku razmjenu informacija i digitalizaciju poslovnih procesa u Poreskoj upravi u najvećoj mogućoj mjeri. Započet je odabir konsultanata (IT konsultant i konsultant za poreze) nakon čega se kreće sa aktivnostima na izradi detaljnog plana aktivnosti po fazama za predviđeno vrijeme trajanja projekta. Razmatra se mogućnost uvođenja projekta e-fiskalizacije, potprojekta Svjetske Banke, a odrađena je Studija izvodljivosti vezana za projekat e-fiskalizacije. Takođe u toku je realizacija projekta IPA 2014 (projekat počeo sa realizacijom u martu 2018) u kojem je jedna od komponenti interoperabilnost i interkonektivnost domaćeg IT sistema sa sistemima EU, koji obuhvata nadogradnju poslovne i IT strategije, u cilju stvaranja uslova za interoperabilnost i međusobnu povezanost IT sistema, kojom bi se omogućila razmjena podataka s državama članicama EU. Projekat se sastoji od četiri faze koje se odnose na automatsku razmjenu

informacija, usaglašavanje zakonodavnog okvira i interoperabilnost i interkonektivnost IT sistema sa sistemima EU i obuku zaposlenih.

PREDLOG ZAKLJUČKA:

- Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2018, razmotrila i usvojila Informaciju o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 16 – Porezi.
- Zadužuje se Ministarstvo finansija da dostavi Vladi na utvrđivanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost do IV kvartala 2018.
- Zadužuje se Ministarstvo finansija da dostavi Vladi na utvrđivanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji do IV kvartala 2018.
- Zadužuje se Ministarstvo finansija da dostavi Vladi na utvrđivanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica do IV kvartala 2018.
- Zadužuje se Ministarstvo finansija da dostavi Vladi na utvrđivanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama do IV kvartala 2019.